

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้บทเรียนโนมูลเรื่อง ศาสนा ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม ศึกษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) เพื่อให้การวิจัยนี้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และสามารถดำเนินงานได้ด้วยความสะดวก ประหยัด และมีคุณภาพ ผู้วิจัยได้วางแผนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานวิจัยดังรายละเอียดที่จะเสนอตามลำดับคือ กลุ่มตัวอย่าง การออกแบบการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 ของโรงเรียนบ้านดอนรัก จำนวน 2 ห้องเรียน รวม 60 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง โดยมีขั้นตอนในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภาคเรียนที่ผ่านมาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งใช้วิธีการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของนักเรียนทั้ง 2 ห้อง พบร่ว่า นักเรียนทั้ง 2 ห้อง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 80.44 และ 82.96 ซึ่งได้มาโดยการเปรียบเทียบจากคะแนน GPA รวมในปีการศึกษาที่ผ่านมา โดยนักเรียนแต่ละห้องประกอบด้วยนักเรียนที่มีระดับผลการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีการจับฉลากเพื่อใช้เป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่มดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 การจัดกลุ่มตัวอย่างและจำนวนนักเรียนในกลุ่ม

กลุ่มตัวอย่าง	วิธีการสอน	จำนวน (คน)
กลุ่มทดลอง	การสอนโดยใช้บทเรียนโนมูล	30
กลุ่มควบคุม	การสอนแบบปกติ	30

2. การเลือกโรงเรียน การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนบ้านดอนรัก เนื่องจากสภาพแวดล้อมของโรงเรียนมีความพร้อมและมีจำนวนนักเรียนที่เพียงพอสามารถที่จะจัดกลุ่มเข้ารับการทดลองได้
3. โรงเรียนมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือในการจัดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้ารับการทดลองเป็นอย่างดี
4. เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปพัฒนาด้านกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนต่อไป

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีรูปแบบการทดลองแบบ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม โดยจะมีการทดสอบก่อนทดลอง(กลุ่มทดลอง) สอนหลังการทดลอง(กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม) และมีการวัดเจตคติของห้อง 2 กลุ่ม ซึ่งได้ดัดแปลงมา จาก วรัญญา ภัทรสุข(2546 : 35) ปรากฏดังตารางนี้

ตาราง 2 รูปแบบการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน	การทดสอบ ก่อนการทดลอง	ดำเนินการ ทดลอง	การทดสอบ หลังการทดลอง	การวัดเจตคติ
E	30	O ₁	X ₁	O ₂	O _A
C	30	-	X ₂	O ₂	O _A

สัญลักษณ์ที่ใช้ในรูปแบบการทดลอง

- E คือ กลุ่มทดลอง (Experimental Group)
- C คือ กลุ่มควบคุม (Control Group)
- X₁ คือ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้นบทเรียนโนมูลตามแนวคิดพุทธศาสนา
- X₂ คือ การจัดการเรียนการสอนแบบปกติ
- O₁ คือ การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลอง

- O₂ คือ การทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลอง
 O_A คือ การวัดเจตคติที่มีต่อสังคมพหุวัฒนธรรมหลังการทดลอง

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ

- การเรียนโดยใช้บทเรียนโ้มดูตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาเรื่อง ศาสนา
- การเรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ เรื่อง ศาสนา

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ

- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ศาสนา
- เจตคติที่มีต่อสังคมพหุวัฒนธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนโ้มดูตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาเรื่อง ศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เรื่อง ศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
3. บทเรียนโ้มดูตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาเรื่อง ศาสนา
4. แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
5. แบบวัดเจตคติที่มีต่อสังคมพหุวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนไม่ดูลตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา เรื่อง ศาสนา

1). ศึกษานักเรียนเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และหนังสือประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2). วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาเรื่อง ศาสนา ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3). สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาโดยใช้บทเรียน ไม่ดูล เรื่อง ศาสนา จำนวน 10 แผน 1 คาบ 课堂 1 ชั่วโมง

4). นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำมาปรับปรุงแก้ไข

5). นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบ ความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหา และนำมามาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มทดลอง

2. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เรื่อง ศาสนา

1). ศึกษานักเรียนเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และหนังสือประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

2). วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เรื่อง ศาสนา ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3). สร้างแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ศาสนาจำนวน 10 แผน 1 คาบ 课堂 1 ชั่วโมง

4). นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและนำมาปรับปรุงแก้ไข

5). นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของเนื้อหา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งก่อนนำไปพิมพ์เป็นฉบับจริง เพื่อนำไปใช้สอนกับนักเรียนกลุ่มความคุ้ม

3. การสร้างบทเรียนโดยดูถูกตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา เรื่อง ศาสนา

- 1). ศึกษาเทคนิคการสร้างบทเรียน โดยดูถูกจากหนังสือและเอกสาร
- 2). สร้างกรอบในการสร้างบทเรียน โดยดูถูกตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างบทเรียน โดยดูถูก ซึ่งประกอบไปด้วยทฤษฎีและหลักการต่างๆ ดังแผนผังด่อไปนี้

การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้ (Designing Learning Experiences) Tribe TLC plan

1. ดำเนินการพัฒนาคุณภาพงานเบ็ดเตล็ดของครรภ์และก่อนที่ทารกแรกเกbur เกิด 2. กำหนดมาตรฐานประสิทธิภาพการรับมือผู้ต้องหา 3. ดำเนินการตรวจสอบและติดตามค่าตัวของต้องหัวทุกคน 4. ตรวจสอบคุณภาพงานของเจ้าหน้าที่ 5. บูรณาการและสนับสนุนการดำเนินการของหน่วยงานอื่นๆ

3.1 ພາວັດທະນາກຽມສົກ່ານ (Multicultural Education)**

multicultural Education ទាន់នាយកិច្ចការ Dr Phlin C Chinn នាំក្រោមពេល ៨ ឆ្នាំ

1. Ethnicity and Race (ชาติพันธุ์ และเชื้อชาติ) 2. Class and Socioeconomic Status (ระดับและฐานะทางสังคม)
 3. Gender and Sexual Orientation (เพศและเพศทัศน์) 4. Exceptionality (ความผิดปกติ เช่นพิการ)
 5. Language (ภาษา) 6. Religion (ศาสนา) 7. Geography (ภูมิศาสตร์และภูมิอากาศ) 8. Age (อายุ)

3.2 การเรียนรู้โดยทั่งทวนเพื่อทดสอบ (Instructional Module)**

1. บทเรียน มีจุดเด่นที่เน้นส่วนย่อยๆ ของ ปู儡การทุ่นทำหินด 2. ระบบการเรียนการสอนจะถูกดัดแปลงเป็นสำหรับผู้เรียนเป็นสำคัญ
 2. ภาระเรียนให้ผู้เรียนเริ่มต้นด้วยความตื่นตัวและความตื่นตระหนก ความตื่นตระหนกนี้จะส่งผลต่อความสามารถในการติดตามและเข้าใจข้อเนื้อหา
 3. มีจุดประสงค์ของการเรียนรู้ในรูปแบบที่น่าสนใจ เช่น การใช้ภาพตัวละครในเรื่องราวด้วยสีสันสดใส 4. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีทางการศึกษา เช่น คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต ฯลฯ ในการเรียนรู้
 4. โครงสร้างของบทเรียนจะถูกออกแบบให้สามารถเข้าใจได้โดยง่าย ไม่ซับซ้อนมาก ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและนำไปใช้งานได้สะดวก

* * * * *

- ทักษะการคิดเชิงปริมาณ เช่น ... กำหนดมิติที่จะประเมินพื้นที่ของห่วง 2 ตัว , นำห่วง 2 มาจัดรอบไปพื้นที่ของห่วง
 - หลักการที่เน้นตัวแอลกอโนเมติก / หลักแยกเจตนาของคนๆ ๆ คุณไม่บุตร, ลูกไม่มี, ภรรยาไม่มี, แต่ภาระลงตัว, หลักการฯ
 - หลักศักดิ์ที่ญี่ปุ่นความคิด / หลักธรรมสอนก่อน董仲尼

3.4 မြန်မာနိုင်ငြပ်မှုရေးဝန်ကြီးခွဲ၏ အစွဲ Dr. Philip C. Chinn*

1. ลับบันทุนในการศึกษาเรื่องศาสตร์ทางฯ และไม่สามารถเขียนบันทุนให้ต่อคากบินติด
 2. ควรนำเสนอบุคคลทางฯ ศาสตราในภาษาที่คนต่างด้าวเข้าใจ แต่ไม่ควรเสนอในลักษณะพางประจาง
 3. การสอนศาสตร์ทางฯ ในรูปแบบการแนะนำ แต่ไม่ควรสอนด้วยวิธีการถูกผู้ฟังความเชื่อ/หลักการ
 4. ผู้สอนควรมีบทบาทในการให้ความรู้ทางฯ ศาสตรา แต่ไม่ควรปลดปล่อยความรู้ของศาสตรา
 5. ควรศึกษาว่าอะไรที่ผู้คนเนื้อหานี้ แต่ไม่ควรสอนว่าผู้รับนิยมการเชื่ออะไร
 6. ควรรู้จักหนัพเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจทุกศาสตรา แต่ไม่ควรระบุด้วยคำสอนว่าศาสตราเป็นงานที่

3). ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และหนังสือประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรมชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

4). วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา เรื่อง ศาสนา ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และนำเนื้อหาไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และทำการแก้ไขให้มีความถูกต้องเหมาะสม

5). สร้างบทเรียน โน้ตดูคลตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษาเรื่องศาสนา ซึ่งประกอบด้วย คู่มือการใช้ในความรู้ ใบงาน แบบทดสอบ และนำเสนอไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ความถูกต้องและความเหมาะสมของบทเรียน

6). นำบทเรียนโน้ตดูคลตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา เรื่อง ศาสนา ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษามารับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องเหมาะสม

7). นำบทเรียนโน้ตดูคลตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา เรื่อง ศาสนา ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม

8). นำบทเรียนโน้ตดูคลตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา เรื่อง ศาสนา ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและไม่เคยเรียนเนื้อหาในบทเรียนนี้มาก่อน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านดอนรัก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบหาประสิทธิภาพของบทเรียนโน้ตดูคล ตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่ง การหาประสิทธิภาพของบทเรียนโน้ตดูคล ตามเกณฑ์ 80/80 นั้น มีความหมายดังต่อไปนี้

80 ตัวแรก หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบฝึกหัด ในงาน แบบทดสอบ ระหว่างเรียนของผู้เรียนทั้งหมด เมื่อคิดเป็นร้อยละแล้ว ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

80 ตัวหลัง หมายถึง คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด เมื่อคิดเป็นร้อยละแล้ว ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

8.1 ขั้นทดลองแบบหนึ่งต่อหนึ่ง ทดลองกับนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาในบทเรียนนี้มาก่อน จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบข้อมูลพื้นฐาน ของบทเรียนโน้ตดูคล และทดสอบหาประสิทธิภาพให้ได้ตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนโน้ตดูคล มีค่าเท่ากับ 78.89/70.00

8.2 ขั้นทดสอบกลุ่มเล็ก ทดสอบกับนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาในบทเรียนนี้มาก่อน จำนวน 9 คน เพื่อตรวจสอบข้อบกพร่องต่างๆ ของบทเรียน โดยคุณและทดสอบหาประสิทธิภาพให้ได้ตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งผลการหาประสิทธิภาพของบทเรียนโดยคุณ มีค่าเท่ากับ 80.74/71.48

8.3 ขั้นทดสอบกลุ่มใหญ่ ทดลองกับนักเรียนที่ไม่เคยเรียนเนื้อหาในบทเรียนนี้มาก่อน จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบประสิทธิภาพให้ได้ตามเกณฑ์ 80/80 ซึ่งได้ผลการทดลอง คือ บทเรียนไม่ดูดี มีประสิทธิภาพเท่ากับ $82.67/80.67$

9). นำบทเรียนโนมูลตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา เรื่อง ศาสนา ที่ผ่านการตรวจสอบและหาประสิทธิภาพแล้ว ไปทดลองใช้ในกระบวนการเรียนรู้ต่อไป

4. การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนา

การสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1). ศึกษาเทคนิคการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือและเอกสารทางการวัดและประเมินผลทางการศึกษา

2). ศึกษาเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ เรื่องศาสนา จากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และหนังสือประกอบการเรียนวิชาสังคมศึกษา สาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรม จริยธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

3). สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภาษา แบบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยวัดให้ครอบคลุมเนื้อหาจำนวน 70 ข้อ แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4). ตรวจสอบคุณภาพโดยให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผลทางการศึกษา และผู้มีความรู้ด้านวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

5). นำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) และคัดเลือกเฉพาะข้อสอบที่มีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จำนวน 48 ข้อ

6). นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ มาทดลองใช้ (try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

7). หลังจากนำไปทดลองใช้แล้ว นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ค่าความยากง่ายของแบบทดสอบ และหาค่าอำนาจจำแนก และคัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายตั้งแต่ 0.43-0.77 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.2-0.33 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ใช้ได้จำนวน 30 ข้อ

8). นำแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วนำไปทดสอบกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างอีกครั้ง เพื่อนำคะแนนที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) ซึ่งปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นของข้อสอบเท่ากับ 0.80

9). นำแบบทดสอบที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่นแล้วจัดพิมพ์ลงบนสมุด และนำไปใช้เก็บข้อมูลในการวิจัย

5. การสร้างแบบวัดเจตคติที่มีต่อสังคมพหุวัฒนธรรม

ขั้นตอนในการสร้างแบบวัดเจตคติมีดังนี้

1). ศึกษาหนังสือ ตำรา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดเจตคติ

2). สร้างข้อความที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวกับพหุวัฒนธรรมซึ่งประกอบด้วยข้อความที่เป็นบวกและข้อความที่เป็นลบ โดยให้มีจำนวนเท่าๆกันทั้ง 2 ประเภท จำนวน 64 ข้อความ

3). นำแบบวัดเจตคติที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และแก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4). นำแบบวัดเจตคติที่สร้างขึ้นและได้ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ ความถูกต้องและภาษาที่ใช้

5). นำข้อความที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาจัดเป็นชุดของแบบวัดเจตคติ ที่มีต่อพหุวัฒนธรรม โดยให้แต่ละข้อความมีช่องของการแสดงความรู้สึกนึกคิด 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วย ไม่ค่อยแน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยมากที่สุด

6). นำแบบวัดเจตคติไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 5 ที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจำนวน 30 คน นำผลการทดสอบมาตราชวิเคราะห์แบบ โดยถือเกณฑ์การตรวจดังนี้

แบบสอบถามที่เป็นบวก (Positive) การให้คะแนนเป็นดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด มีค่าน้ำหนัก 5

เห็นด้วย มีค่าน้ำหนัก 4

ไม่ค่อยแน่ใจ มีค่าน้ำหนัก 3

ไม่เห็นด้วย มีค่าน้ำหนัก 2

ไม่เห็นด้วยมากที่สุด มีค่าน้ำหนัก 1

แบบสอบถามที่เป็นลบ (Negative)	การให้คะแนนเป็นดังนี้
เห็นด้วยมากที่สุด	มีค่าน้ำหนัก 1
เห็นด้วย	มีค่าน้ำหนัก 2
ไม่ค่อยแน่ใจ	มีค่าน้ำหนัก 3
ไม่เห็นด้วย	มีค่าน้ำหนัก 4
ไม่เห็นด้วยมากที่สุด	มีค่าน้ำหนัก 5

7). นำผลจากการตรวจให้คะแนนวัดเจตคติมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ แบ่งกลุ่มที่ได้คะแนนสูง 25 % เป็นกลุ่มสูง แบ่งกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำ 25 % เป็นกลุ่มต่ำ โดยใช้สถิติ t-test และคัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.70-4.99 จำนวน 30 ข้อ แล้วนำข้อความที่เลือกมาเรียงลำดับ โดยให้มีข้อความทั้งที่เป็นบวกและลบสลับกัน โดยให้มีจำนวนเท่าๆ กัน

8). หากค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติ โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์ แอลฟ่า (Alpha Coefficient) ของครอนบาก (Cronbach) ซึ่งปรากฏค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติเท่ากับ 0.93

9). จัดพิมพ์แบบวัดเจตคติที่มีต่อสังคมพหุวัฒนธรรม ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ก่อนดำเนินการทดลอง

1.1 เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้บทเรียนโดยคุณตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา เรื่อง ศาสนา แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เรื่อง ศาสนา แบบทดสอบวัดผลลัมฤทธิ์ของการเรียนเรื่อง ศาสนา แบบวัดเจตคติที่มีต่อสังคมพหุวัฒนธรรม

1.2 เตรียมห้องทดลอง เพื่อใช้ในกิจกรรมการสอน และเตรียมนักเรียนที่จะรับการทดลอง โดยผู้วิจัยใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียนบ้านดอนรัก อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี

1.3 เตรียมนักเรียนที่จะรับการทดลอง โดยการทำความเข้าใจเบื้องต้นเกี่ยวกับการเรียนโดยใช้บทเรียนโฉมดูด โดยจะเรียนตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนโฉมดูดตามแนววิเคราะห์และสร้างขึ้น ดังนี้

รุ่งเรืองนภา รองศาสตราจารย์ เศรษฐี ธรรมรัตน์ โภคิน อาจารย์มหาวิทยาลัยและนักวิชาการชั้นนำแห่งประเทศไทย (IMME)

โดยยึดหลัก Stage Toward Excellence Through Group Learning (Gibbs Jeanne, 2001 : 150)

ลำดับ ขั้นตอน	การเรียนรู้ทั่วไป ตามที่ 1	การเรียนรู้โดยใช้บทเรียนโน้มถูก ตามที่ 2 - 6	การเรียนรู้แบบรวมแล้ว ตามที่ 7 - 8	การเรียนรู้แบบรวมกัน ตามที่ 9 -10
				การเรียนรู้แบบรวมกัน
๑. ผู้เรียน	80 : 20	60 : 40	40 : 60	20 : 80
๒. ผู้สอน	- อธิบายให้เข้าใจเรื่องที่สำคัญเบื้องต้น ศึกษาความสามารถทาง โดยพาร์ว - วิธีการคิดเชิงปรัชญาเพื่อย	- ศึกษาเนื้อหา / ข้อเท็จจริงของแต่ละ ศาสตรา ซึ่งปรับเปลี่ยนตามความต้องการสถาน 1. ศาสตราพุทธ 2. ศาสตราอิสلام 3. ศาสตราคริสต์ 4. ศาสตราพราหมณ์-เชินดู	- ความแตกต่างทางลักษณะของแต่ละศาสตรา - ความแตกต่างพื้นฐานของคำนิพัทธิ์ทางแต่ละ	- นิทาน “ เรากำลังเป็นเพื่อนกัน ” - กារพยานตร์ควรอย่างรื่อ “ ผู้มีมิตร ”
๓. กิจกรรม	- ผู้สอนและผู้เรียนพูดแบ่งปันใน ห้องเรียน เพื่อถอดรหัสเรื่องที่เข้ากันสิ่งที่ จะตีกรอบ - ผู้เรียนศึกษาโดยบทเรียนโน้มถูก	- ศึกษาบทเรียนโน้มถูกที่ผู้สอนเตรียมไว้ - สรุปเนื้อหาในส่วนความคิดของตนเอง - ทำใบงาน	- เป็นผู้เรียนออกบิน 4 ครั้งท่ากัน โดยร่วมกัน ประเมินตนเองและกิจกรรม “ 5E ” ผู้เรียนดำเนินการ ประเมินขอทดสอบต่างของแต่ละศาสตรา โดยใช้ หลักการคิดเชิงปรัชญาเพื่อย	- ห้ามบ่นหากและกิจกรรมที่พบเจอ โดย เรียนแบบกลุ่มกัน การปรึกษาหารือกัน, ติรุป ราชบุคคล, ลงทะเบียนกิจกรรม, และลงแนววางแผนที่จะใช้ งาน เพื่อทดสอบผู้เรียน
๔. ผู้สอน	- วางแผนการเรียนการสอน - อธิบายเนื้อหาที่จะศึกษาเรื่องศาสตรา และการคิดเชิงปรัชญาเพื่อย	- จัดตรีมบทเรียนโน้มถูกเพื่อให้ผู้เรียนเข้า ใจศึกษา - วางแผนการเรียนการสอน - แนะนำและให้ความช่วยเหลือผู้เรียน	- แผนนำเสนอให้ความช่วยเหลือผู้เรียน - แผนนำเสนอให้ความช่วยเหลือผู้เรียน	- ตั้งคำถาม หาคำตอบ - คอมเมนต์ระหว่างผู้สอนที่ขาดหายไป
๕. ผู้เรียน	- รีบันแบบจำเพาะ - ศึกษาบทเรียนโน้มถูก	- ศึกษาบทเรียนโน้มถูกตามความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน โดยผู้เรียนศึกษา เรื่องราชบุคุณบุคคล - สรุปเนื้อหาในส่วนความคิดของตนเอง - ทำใบงาน	- ผู้เรียนเรียนรู้ว่ากันเป็นกุญแจ ตรุบเป็นแผนผังความคิดของตนเอง - ทำใบงาน	- นำเสนอบัญชาที่พบเจอ - ハウฟ์การแก้ปัญหา

1.4 ทำการทดสอบก่อนการทดลองสำหรับนักเรียนกลุ่มทดลอง ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ศาสนา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วบันทึกผลการทดสอบได้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2. ดำเนินการสอน

การดำเนินการสอน ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้งกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมในสาระการเรียนรู้เดียวกัน มาตรฐานและตัวชี้วัดเดียวกัน และระยะเวลาในการสอนเท่ากัน คือ กลุ่มละ 10 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง แต่ใช้วิธีการสอนที่แตกต่างกันดังนี้

- 2.1 กลุ่มทดลอง ได้รับการสอนโดยใช้บทเรียนโนมูลตามแนวคิดพหุวัฒนธรรม
- 2.2 กลุ่มควบคุม ได้รับการสอนแบบปกติ

3. เมื่อสิ้นสุดการสอน

ทำการทดสอบหลังสอนกับนักเรียนทั้งสองกลุ่ม ด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ศาสนา ฉบับเดียวกับที่ใช้ทดสอบก่อนสอน และวัดเจตคติด้วยแบบวัดเจตคติที่มีต่อสังคมพหุวัฒนธรรม

ตรวจผลการสอนของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ศาสนา และแบบวัดเจตคติต่อสังคมพหุวัฒนธรรม แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การหาค่าสถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบสมมติฐานโดยดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภาษาฯ

1.2 หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง ภาษาฯ

1.3 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภาษาฯ และแบบวัดเจตคติต่อสังคมพหุวัฒนธรรม

1.4 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภาษาฯ และแบบวัดเจตคติต่อสังคมพหุวัฒนธรรม

2. การหาค่าสถิติพื้นฐาน

2.1 หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) ของคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภาษาฯ ทั้งก่อนสอน(กลุ่มทดลอง) และหลังสอน(กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม) และคะแนนหลังสอนของแบบวัดเจตคติต่อสังคมพหุวัฒนธรรม(กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม)

2.2 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard Deviation) ของคะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภาษาฯ ทั้งก่อนสอน(กลุ่มทดลอง) และหลังสอน(กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม) และคะแนนหลังสอนของแบบวัดเจตคติต่อสังคมพหุวัฒนธรรม

3. การทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภาษาฯ ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการสอน โดยใช้บทเรียนโน้มถ่วงตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ชนิดกลุ่มตัวอย่าง ไม่เป็นอิสระต่อกัน

3.2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภาษาฯ หลังการสอนระหว่างกลุ่มที่สอนโดยใช้บทเรียนโน้มถ่วงตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษากับกลุ่มที่สอนแบบปกติ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ชนิดกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน

3.3 เปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อสังคมพหุวัฒนธรรม ระหว่างกลุ่มที่สอนโดยใช้บทเรียนโภคุณตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมกับกลุ่มที่สอนแบบปกติ โดยใช้การทดสอบค่า t (t-test) ชนิดกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1.1 สถิติในการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภาษาฯ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภาษาฯ โดยใช้สูตร

$$\text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

(พิชิต ฤทธิ์ธัญ, 2549 : 242)

หาค่าความยากง่าย (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภาษาฯ โดยใช้สูตร

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ P แทน ค่าความยากง่ายของคำถามแต่ละข้อ
 R แทน จำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก
 N แทน จำนวนคนที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539 : 179)

หาค่าอำนาจจำแนก (D) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สาสนา โดยใช้สูตร

$$D = \frac{R_U - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	R_U	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มสูง
	R_L	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบถูกในกลุ่มต่ำ
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2536 : 180)

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สาสนา ด้วยวิธีของ Kuder-Richardson โดยใช้สูตร KR-20

$$r_u = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	r_u	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	k	แทน	จำนวนข้อคำถ้า
	S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดแต่ละข้อ ($q = 1-p$) (พิชิต ฤทธิ์จรัญ, 2549 : 247)

1.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบวัดเจตคติที่มีต่อสังคมพหุวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

หาค่าอำนาจจำแนกแบบวัดเจตคติที่มีต่อสังคมพหุวัฒนธรรม โดยใช้การทดสอบค่าที่ t-test

$$t = \frac{\overline{X_H} - \overline{X_L}}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าอำนาจจำแนก
 $\overline{X_H}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคนในกลุ่มสูง
 $\overline{X_L}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของคนในกลุ่มต่ำ
 S_H^2 แทน ความแปรปรวนของคนในกลุ่มสูง
 S_L^2 แทน ความแปรปรวนของคนในกลุ่มต่ำ
 n_H แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มสูง
 n_L แทน จำนวนคนทั้งหมดในกลุ่มต่ำ

(พิชิต ฤทธิ์ธัญ, 2549 : 250)

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเจตคติที่มีต่อสังคมพหุวัฒนธรรม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลfa (Alpha coefficient) ของ Cronbach

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด
 k แทน จำนวนข้อคำถาม
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

(Cronbach, 1990 : 204)

2. สอดิพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล

หาค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ \bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum x$ แทน ผลรวมของค่าแนวทั่งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540 : 53)

หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของค่าแนวแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum X)^2$ แทน ผลรวมของค่าแนวทั่งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนข้อมูล

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2540 : 53)

3. สอดิที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การทดสอบค่า ที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระจากกัน (Dependent Sample) เพื่อมาทดสอบความแตกต่างของค่าแนววัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง ภาษา ระหว่าง ก่อนสอนและหลังสอน ของกลุ่มทดลองที่เรียน โดยใช้บทเรียนไม้ดูดตามแนวคิดพหุวัฒธรรมศึกษา โดยใช้สูตร (ดัดแปลงจาก Kohout, 1974 : 351 อ้างถึงใน ชูครี วงศ์รัตนะ, 2541 : 193)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

\ df = n-1

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติจากการแจกแจงแบบที (t – Distribution)
	D	แทน	ผลต่างของคะแนนแต่ละคู่
	$\sum D$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนน
	$\sum D^2$	แทน	ผลรวมของผลต่างของคะแนนแต่ละคู่ยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนคู่

3.2 การทดสอบค่า ที (t-test) แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระจากกัน (Independent Sample) เพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนวัดผลลัพธ์จากการเรียนเรื่อง ศาสนາ และแบบวัดเจตคติที่มีต่อสังคมพหุวัฒนธรรม ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยใช้บทเรียนโน้มถูกตามแนวคิดพหุวัฒนธรรมศึกษา กับกลุ่มที่เรียนโดยใช้การสอนแบบปกติ ดังนี้

กรณีที่ผลการทดสอบของคะแนนก่อนการสอนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่เท่ากันมี 2 ลักษณะ คือ

- เมื่อความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มเท่ากัน ใช้สูตร (ดัดแปลงจาก Kohout,1974 : 343 อ้างถึงใน ชูศรี วงศ์รัตนะ,2541 : 165)

$$t = \frac{\overline{D}_1 - \overline{D}_2}{\sqrt{\left\{ \frac{(n_1-1)S_{D1}^2 + (n_2-1)S_{D2}^2}{n_1+n_2-2} \right\} \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}$$

- เมื่อความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มไม่เท่ากัน ใช้สูตร (ดัดแปลงจาก Kohout,1974 : 347 อ้างถึงใน ชูศรี วงศ์รัตนะ,2541 : 166)

$$t = \frac{\overline{D}_1 - \overline{D}_2}{\sqrt{\frac{S_{D1}^2}{n_1} + \frac{S_{D2}^2}{n_2}}}$$

$$df = \frac{\left\{ \frac{S_{D1}^2}{n_1} + \frac{S_{D2}^2}{n_2} \right\}^2}{\frac{\left[\frac{S_{D1}^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{S_{D2}^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติจากการแจกแจงแบบที (t – Distribution)
	\bar{D}_1, \bar{D}_2	แทน	คะแนนเฉลี่ยของผลต่างของคะแนนของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	จำนวนคนในกลุ่มทดลอง
	S_{D1}^2, S_{D2}^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของผลต่างของคะแนนของกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุมตามลำดับ